

حسابداری ذخایر نفتی

افزایش ذخایر، به هر قیمت؟

نفت فوق سنگین میزان ذخایر نفتی را با ابهام روبه‌رو کرده است.

بولتن ۱ پُک در تازه‌ترین شماره خود در خصوص کشورهای عضو این سازمان در سال ۲۰۰۸ بالاترین رقم افزایش ذخایر نفت را طی بیست سال اخیر گزارش کرده است. میزان ذخایر نفت کشورهای عضو سازمان گزارش ۱ پُک از ۲۶۴ میلیارد و ۲۹ میلیون بشکه به ۲۶۴ میلیارد و ۳۳۴ میلیون بشکه افزایش (۷/۹ درصد) به هزار و ۲۷ میلیارد بشکه بالغ شده است. این افزایش، بالاترین رقم گزارش شده از سال ۱۹۸۸ و شش برابر رقمی است که در سال ۲۰۰۷ به مجموع ذخایر کشورهای عضو سازمان افزوده شده است.

افزایش مزبور ناشی از ارقامی است که ونزوئلا در خصوص ذخایر جدید نفت خود اعلام کرده است. ونزوئلا در سال ۲۰۰۸ پنجمین دارنده ذخایر نفت در سازمان کشورهای صادرکننده نفت بوده است و اکنون با ارقام اعلام شده جدید، خود را پس از عربستان سعودی در جایگاه دومین دارنده ذخایر اثبات شده نفت ۱ پُک معرفی کرده که این امر به معنی آن است که ونزوئلا با پشت سر گذاشتن ایران، عراق و کویت، جایگاه جدید خود را به دست آورده است.

ذخایر جدید نفتی ونزوئلا

سؤال این است که ذخایر شگفت‌انگیز و شوک‌آور جدید ونزوئلا از چه منابعی به دست آمده است؟ در واقع باید گفت مبنای شرکت نفت دولتی ونزوئلا (PDVSA) برای اعلام ارقام جدید، ذخایر نفت خام فوق‌سنگین حوزه کمربندی اورینوکو است. ونزوئلا با اعلام ارقام نفت موجود در این حوزه، ذخایر نفتی خود را نسبت به سال ۲۰۰۷ به میزان ۷۳ درصد افزایش

خام ونزوئلا را در سال ۲۰۰۸ بدون تغییر در مقایسه با سال ۲۰۰۷ منعکس کرده‌اند.

در واقع کارشناسان تردیدی در خصوص این موضوع ندارند که ونزوئلا دارای ذخایر قابل ملاحظه‌ای از نفت خام سنگین است، همان‌گونه که ایالات متحد و کانادا نیز دارنده حجم قابل ملاحظه‌ای از این ذخایر هستند و آن را در آمار ذخایر اثبات شده نفت خام خود قرار نداده‌اند. موضوع این است که آیا استخراج نفت سنگین موجود از این ذخایر و فرآوری آن با تکنولوژی‌های موجود و در قیمت‌های رایج نفت، دارای توجیه کافی اقتصادی خواهد بود؟

ونزوئلا مدعی شده است که در قیمت‌های ۵۰ دلاری نفت، بخشی از ذخایر نفت میدان اورینوکو دارای توجیه اقتصادی هستند. به ادعای کاراکاس، این میزان نفت خام می‌تواند ذخایر اثبات شده نفت خام ونزوئلا را به ۳۱۲ میلیارد بشکه افزایش دهد. با این معیار، ایالات متحد بر خلاف آنچه اکنون در مورد این کشور در کتاب‌های آمار ثبت شده است می‌تواند دارای ذخایر قابل ملاحظه‌ای از نفت خام و گاز طبیعی باشد. ساحل خارجی قاره آمریکا با این تعریف دارای مقادیر متناهی گاز طبیعی و ۴۶ میلیارد بشکه نفت است که این رقم ۴ برابر ذخایر اثبات شده نفت خام این کشور است. اداره بررسی‌های زمین‌شناسی ایالات متحد نشان می‌دهد، سازند بکن در داکوتای شمالی و مونتانا، دارای ذخایری معادل ۳/۶۵ میلیارد بشکه نفت است.

در ضمن این که تا ۲ تریلیون بشکه نفت قابل بازیافت از لایه‌های نفتی در کلرادو موجود است. چنانچه حتی ۸۰ میلیارد بشکه نفت از این منبع قابل بازیافت باشد، این رقم معادل سه برابر ذخایر اثبات شده نفت خام عربستان سعودی خواهد بود. در عراق هم خبرهای دیگری در جریان است. تنها ۱۰ درصد از خاک عراق تا کنون تحت عملیات اکتشاف نفت قرار گرفته است و مجموع تعداد چاه‌های حفر شده در عراق، برابر با تعداد چاه‌های حفر شده در ایالت تگزاس است. ■

داده است. در خصوص عربستان سعودی - بزرگترین دارنده ذخایر اثبات شده نفت خام در دنیا - میزان ذخایر در سال ۲۰۰۸ نسبت به سال قبل از آن بر مبنای گزارش ۱ پُک از ۲۶۴ میلیارد و ۲۹ میلیون بشکه به ۲۶۴ میلیارد و ۳۳۴ میلیون بشکه کاهش یافته است. ظاهراً دولت ونزوئلا علاقه خاصی به اعلام ارقام شوک‌آور در خصوص ذخایر نفت خام خود دارد، به گونه‌ای که ذخایر نفتی این کشور از سال ۲۰۰۳ - همان سالی که ونزوئلا سیاست افزایش ذخایر غیرمتعارف نفت سنگین را به ذخایر نفت متعارف پذیرفته است - رشد سریعی را شاهد بوده است.

تفاوت این دو نوع نفت مربوط به خواص، مقبولیت در بازار و هزینه‌های استخراج و فرآوری از نفت خام است. در واقع چنانچه بخواهیم مبنای کاراکاس را برای پذیرش نفت خام غیرمتعارف و سنگین بپذیریم، باید تصویر موجود را از توزیع ذخایر اثبات شده نفت خام در سراسر دنیا به طور کامل تغییر دهیم.

واقعیت این است که هنوز مبنای عمومی، بین‌المللی و توافق‌شده‌ای برای ارزیابی ذخایر نفتی کشورها به صورت مستقل در اقصا نقاط جهان وجود ندارد، لذا گزاره‌هایی مانند بولتن ۱ پُک همچنان بر مبنای ادعاهای کشورهای دارنده ذخایر تهیه می‌شوند؛ هرچند گزارش‌هایی که از استقلال بیشتری برخوردارند (مانند گزارش‌های منتشره از سوی شرکت بریتیش پترولیوم که دارای تعاریف مشخصی از ذخایر اثبات شده نفت خام هستند)، ارقام اعلام شده از سوی PDVSA را نپذیرفته و سطح ذخایر اثبات شده نفت